

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MC KEON**

Seduta tal-5 ta' Frar, 2013

Citazzjoni Numru. 706/2009

Concetta Agius (ID No 825836M)

kontra

**John Agius (ID No 920047M) u b`digriet tas-16 ta`
Settembru 2011 gie kjamat fil-kawza Mark Briffa**

Il-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors guramentat prezentat fl-20 ta` Lulju
2009 li jaqra hekk –

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fil-11 ta` Dicembru 2006, l-esponenti ffirmat prokura (kopja annessa Dok B) favur Mark Briffa, impjegat bhala skrivan man-Nutar Dottor Pierre Falzon fejn awtorizzatu jbiegh il-fond residenza tagħha 18 Sqaq I-Ajka Marsa lil huha l-intimat John Agius ;

Illi l-ghada 12 ta` Dicembru 2006 b`kuntratt fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon (kopja annessa Dok C) l-imsemmi Mark Briffa bis-sahha tal-prokura hawn fuq imsemmija ttransferixxa l-fond imsemmi lill-intimat ghall-prezz ta` Lm10,000 (ghaxart elef lira Maltin) mil-liema ammont fil-fatt hija qatt ma hadet xejn ;

Illi l-kunsens tar-rikorrenti meta ffirmat il-prokura favur Mark Briffa kien ivvizzjat peress li l-istess ittiehed b`qerq u ingann stante li dak li riedet tiffirma ghalih kien testament u hija nghanat l-impressjoni li dak li qed tiffirma ghalih kien fil-fatt testament u mhux prokura sabiex ir-residenza tagħha tigi trasferita lil huha l-intimat ;

Illi għalhekk per konsegwenza tal-premess il-kunsens tagħha għall-kuntratt fl-atti tan-Nutar Pierre Falzon permezz ta` liema l-imsemmi Mark Briffa għannom tagħha ttransferixxa favur l-intimat il-fond 18 Sqaq I-Ajka Marsa huwa wkoll ivvizzjat peress li gie mehud b`qerq u ingann u frodi ;

Illi l-fatti hawn dikjarati tafhom hi personalment.

Għaldaqstant u in vista tal-premess l-esponenti umillement titlob illi din l-Onorab bli Qorti joghgħobha tiddikjara illi :

1. Il-kunsens tagħha meta tat il-prokura lil Mark Briffa fil-11 ta` Dicembru 2006 kien ivvizzjat stante li ttieħed b`qerq, ingann u frodi u li konsegwentement il-

kunsens tagħha ghall-kuntratt ta` bejgh tal-fond 18, Sqaq l-Ajkla Marsa datat 12 ta` Dicembru 2006 kien ivvizzjat ukoll ghall-istess ragunijiet;

2. Tiddikjara għalhekk null u bla effett il-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006 fl-atti tan-Nutar Dr Pierre Falzon li jirrigwarda t-trasferiment mir-rikorrenti lill-intimat tal-fond 18, Sqaq l-Ajkla, Marsa.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-attrici u l-elenku tad-dokumenti esebiti minnha.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut li kienet prezentata fit-30 ta` Ottubru 2009 li taqra hekk –

1. Illi preliminarjament il-gudizzju ma jistax ikun wieħed integrū u dana peress illi Mark Briffa kontraent fuq kuntratt mertu ta` din l-istanza ma huwiex parti minn dawn il-proceduri ;

2. Illi wkoll in linea preliminari t-talbiet kif postulati huma nsostenibbli fil-mankanza ta` talba għal dikjarazzjoni gudizzjarja li permezz tagħha l-prokura mertu tal-proceduri odjerni tigi annullata ;

3. Illi wkoll in linea preliminari l-azzjoni kif esperita hija perenta u dan a tenur ta` artikolu 1222 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta` Malta ;

4. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju għal dak suespost, it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jigu michuda bl-ispejjez peress illi dejjem kienet l-intenzjoni tar-rikorrenti illi tittrasferixxi l-fond lill-esponent u dana kif ser jirrizulta fit-trattazzjoni tal-kawza.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-konvenut.

Rat il-verbal tal-udjenza tal-5 ta` Novembru 2009 fejn il-partijiet qablu li tigi trattata u deciza it-tielet eccezzjoni tal-konvenut.

Semghet il-provi tal-partijiet u s-sottomissjonijiet taghhom dwar it-tielet eccezzjoni.

Rat id-digriet tagħha tat-28 ta` Gunju 2011 fejn, filwaqt li rriservat li tiprovd i-fid-dokumenti fi stadju ulterjuri dwar it-talba tal-attrici ghall-kjamata fil-kawza ta` Mark Briffa, ipprovdiet li f'dak l-istadju kienet sejra tiddeċiedi t-tielet eccezzjoni tal-konvenut.

Rat is-sentenza tagħha tas-16 ta` Settembru 2011 fejn cahdet it-tielet eccezzjoni, bl-ispejjez kontra l-konvenut.

Rat il-verbal tal-udjenza tas-16 ta` Settembru 2011 fejn il-konvenut iddikjara li ma kienx qiegħed jopponi l-kjamata fil-kawza ta` Mark Briffa u għalhekk din il-Qorti ordnat il-kjamata fil-kawza tal-istess Mark Briffa.

Rat illi ghalkemm il-kjamat fil-kawza kien notifikat skond il-ligi, ma pprezentax risposta guramentata.

Semghet u qieset il-provi tal-partijiet u s-sottomissjonijiet tagħhom dwar il-mertu.

Rat id-digriet tagħha tas-27 ta` Settembru 2012 fejn halliet il-kawza għas-sentenza.

Rat I-atti tal-kawza.

Ikkunsidrat :

II. Provi

L-attrici hija wahda minn sebat ahwa. Illum fadal sitta hajjin fosthom il-konvenut. L-attrici hija xebba u toqghod 18, Sqaq I-Ajkla, Marsa. Xtrat dan il-post fit-**30 ta` Mejju 1964** bis-sahha ta` kuntratt fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Felix Abela.

Sal-2004, il-konvenut kien residenti I-Ingilterra pero` kien jigi Malta ghall-btala u meta kien jigi kien joqghod għand l-attrici. Fil-fatt meta rega` lura Malta għal kollo, mar joqghod għand l-attrici.

Fit-3 ta` Settembru 1987, l-attrici għamlet testament fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Bugeja fejn fl-ewwel artiklu rrevokat kwalsiasi testament li setghet għamlet qabel dak u fit-tieni artikolu ddisponiet hekk –

It-testatrici tinnomina eredi universali u padrun assolut ta` gidha kollha, prezent u futur, mobili u immobili, lil huha Giovanni sive` Vanni Agius, u dana biss jekk huwa jibqa` guvni. Jekk l-imsemmi Giovanni sive` Vanni Agius jizzewweg, it-testatrici trid u tordna li huwa ma jibqax uniku eredi universali tagħha, imma fil-kaz li jizzewweg it-testatrici tinnomina u tistitwixxi eredi universali u padruni assoluti ta` gidha kollha, prezent u futur, mobili u immobili, lil hutha, Emanuel, Annie mart George Zammit, Carmelo, Spiridione, Alfred kif ukoll lill-imsemmi Giovanni sive` Vanni, fi kwoti ndaqs bejniethom bis-sostituzzjoni volgari għal uliedhom u in mankanza ta` dawn bid-dritt ta` l-akkrexximent bejniethom.

Fil-11 ta` Dicembru 2006, fl-ufficcju tan-Nutar Dottor Pierre Falzon go Hat-Attard, prezenti l-attrici, il-konvenut u Doreen Abdilla li hija l-partner tal-konvenut, saret prokura fejn kien mahtur il-kjamat fil-kawza bhala mandatarju specjali tal-attrici. Il-kjamat fil-kawza jahdem bhala segretarju fl-ufficcju tan-Nutar Falzon. Il-kjamat fil-kawza ma kienx prezenti meta saret il-prokura. Fil-prokura dahal il-kliem – *valid only for the sale and transfer of my house at 18 Sqaq I-Ajkla Marsa and subject to usufruct in favour of mandator.* Mhux kontestat illi l-firma tal-attrici tidher fuq dak id-dokument.

L-ghada **12 ta` Dicembru 2006**, in-Nutar Falzon ippubblika kuntratt fl-ufficcju tieghu tal-Belt fejn il-kjamat fil-kawza, bhala mandatarju specjali tal-attrici, biegh u ttrasferixxa lill-konvenut il-fond 18, Sqaq I-Ajkla, Marsa, ghall-prezz ta` Lm10,000, soggett ghall-uzu u uzufrutt tal-attrici matul hajjitha. Il-kuntratt kien ta` bejgh mhux ta` donazzjoni.

Saru provi dwar il-prokura u l-kuntratt, li huma l-mertu tal-kawza tal-lum. Din hija **sintesi** ta` l-provi.

L-attrici tixhed illi ghall-habta ta` Settembru tal-2008, huha Carmelo li kien jghix l-Ingilterra, kien ghal btala Malta u tlewwem mal-konvenut dwar il-fond 18, Sqaq I-Ajkla, Marsa. Il-konvenut baghat ittra b`avukat lil Carmelo (ara fol. 48 tal-process) fejn fiha l-konvenut iddikjara illi kien xtara l-fond 18, Sqaq I-Ajkla, Marsa mingħand l-attrici, u li Carmelo ma kellu l-ebda jedd fuq dak il-fond. Peress li ma tafx taqra, l-attrici wriet l-ittra lis-social worker Maria Camilleri li ssuggerilha tkellem Nutar. Dan kien ghall-habta ta` Novembru 2008. Sar kuntatt man-Nutar Nicholas Briffa, li kienet diga` għamlet testament għandu. In-Nutar Briffa ssuggerixxa li jsiru ricerki. Minn dawn ir-ricerki, irrizulta li l-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006 in kwistjoni.

L-attrici tinsisti li l-kuntratt kien ingann ghaliex hija qatt ma riedet tbiegh jew tittrasferixxi d-dar, lanqas lill-konvenut. U lanqas riedet taghti prokura lil hadd.

Fl-affidavit tagħha, tixhed hekk –

L-unika haga li naf hu li ffit snin ilu kont għamilt testament fejn jien hallejt id-dar tieghi lil huti u lil hija John Agius hallejtlu wkoll li jkun jista` jibqa` jghix fiha hu wara li nigi nieqsa jien. Pero` jidher li meta jien kont mingħalija li ffurmajt dan it-testment, kont qed niffirma prokura sabiex tinbiegh id-dar tieghi. Jien ma nafx naqra u għandi wkoll problema bil-vista u certa li hadd ma qrali dak li ffurmajt għalihi.

Fil-kontroezami, l-attrici tixhed illi fit-testment li kienet għamlet fis-snin tmenin, kienet halliet illi sakemm il-konvenut jibqa` guvni kien jibqa` jghix fil-post. Tghid illi ddar hallietha lil hutha l-ohra wkoll. Qalet illi wara l-kuntratt tal-2006 kienet irceviet kont ta` Lm1,400 mill-Gvern. Il-konvenut qalilha li kien se jiehu hsieb hu. Tghid illi ma hallsitx flus. Tixhed illi lin-Nutar Falzon ma kienitx qaltru bit-testment illi kienet diga` għamlet. Li riedet hi kien mhux li tagħti d-dar lill-konvenut jew li tbieghha lili izda li jkun jista` jibqa` god-dar u l-gebla tinqasam bejn kulhadd.

Tghid l-attrici illi xi snin qabel kienet għamlet testament fejn halliet id-dar lil hutha u l-konvenut jibqa` jghix fid-dar wara li tigi nieqsa. Insistiet illi dakħar li marret għand in-Nutar Falzon ghaliha kien sar testament u minflok sabet illi tat prokura biex tinbiegh id-dar.

In-Nutar Nicholas Briffa jikkonferma illi għal habta ta` Novembru 2008 (ara fol. 42) kienet ikkomunikat mieghu Maria Camilleri f'isem l-attrici u tatu struzzjonijiet sabiex jagħmel ricerki dwar il-proprijeta` tal-attrici. Ir-ricerki hargu fil-21 ta` Novembru tal-2008 (ara fol. 43 tal-

process) mnejn irrizulta li l-proprjeta` in kwistjoni kienet giet trasferita. Hu personalment kien ottjena kopja tal-att ta' trasferiment li kien pubblikat min-Nutar Pierre Falzon fit-12 ta` Dicembru 2006. Ighid ukoll illi fid-9 ta` Jannar 2008, l-attrici kienet ghamlet testament fl-atti tieghu fejn hassret it-testmenti precedenti tagħha u riedet li s-successjoni tagħha tkun regolata b`dak it-testment. Ma setax jiftakar id-dettalji.

Maria Camilleri tixhed illi kienet qrat lill-attrici l-ittra li huha Carmelo kien ircieva mingħand l-avukat tal-konvenut. Meta semgħetha taqra l-ittra, l-attrici qaltilha li ma kienx minnu li hija kienet bieghet il-fond lill-konvenut.

Mistoqsija mill-Qorti jekk l-attrici saritx taf b`dak it-trasferiment meta marru għand in-Nutar Briffa sabiex jivverifikaw il-veracita` tal-kontenut ta` din l-ittra, Maria Camilleri xehdet testwalment - '*definitely, meta morna għand in-Nutar. U ha nghidilkom hsibtha ha tmutli hemm'*'.

Tixhed illi wara Settembru 2008 kellha l-inkariku biex tiehu hsieb il-welfare tal-attrici wara r-rikoveru tal-attrici fl-isptar. *Meta giet biex terga` tmur lura d-dar Concetta ma setghetx tidhol lura d-dar, fil-fatt s-social workers ta` Zammit Clapp kellhom jinvolvu l-pulizija ta` San Giljan ghaliex huha bnuha la ried itieha c-cavetta u ma riedx iħalliha tmur lura d-dar* (fol 32). Fil-fatt il-pulizija sgassaw ghax anke bidel is-serratura. Dan gara lejn l-ahhar tal-2007.

Skond ix-xhud, Carmelo huha ha lill-attrici l-Ingilterra izda ma setghetx tidra u giet lura Malta.

L-Ispettur Ian Abdilla jixhed illi fis-17 ta` Dicembru 2008, l-attrici għamlet rapport fejn allegat li l-konvenut kien iffrodha meta l-post tagħha 18, Sqaq l-Ajkla, Marsa, kien gie trasferit lill-konvenut permezz ta` kuntratt, meta

riedet thallieh lilu b`wirt. Kien il-konvenut li hadha għand in-Nutar Pierre Falzon fejn sar il-kuntratt. L-attrici qaltru li la tat prokura u lanqas irceviet flus minn dak il-kuntratt. Meta kellem lill-kjamat fil-kawza, dak qallu li accetta l-prokura fuq direzzjoni tan-Nutar Falzon. La kien prezenti ghall-kuntratt u lanqas ircieva flus. Meta kellem lin-Nutar Falzon, dak ikkonferma li l-attrici riedet tittrasferixxi l-propjeta` lil huha. Il-kuntratt ma sarx dakinhar li l-partijiet marru l-ufficcju tieghu Hat-Attard ghaliex kien hemm xi dokumenti nieqsa. Għalhekk saret il-prokura biex il-kuntratt isir l-ghada. Qallu wkoll li ma kienx sar hlas ta` flus quddiemu. Kellem lill-konvenut li qallu li ma kienx hallas Lm10,000 lill-attrici. Jidher illi l-hsieb tal-attrici kien li thalli l-post lill-konvenut wara l-mewt tagħha. Skond in-Nutar Falzon, ma sarx kuntratt ta` donazzjoni ghaliex kien hemm riskju li wara l-mewt tal-attrici tqum kwistjoni maledi li l-post kellu jirreverti fil-massa ereditarja tal-attrici. Ladarba kien se jkun hemm bejgh mhux donazzjoni, hut l-attrici u l-konvenut kien jinqatgħu barra.

In-Nutar Pierre Falzon xehed illi l-attrici riedet iddawwar il-post fuq il-konvenut. Sar kuntratt ta` bejgh. Għala sar bejgh mhux donazzjoni, wiegeb hekk –

D : *Għaddew flus imma quddiemek ?*

R : *Le, m`ghaddewx. Ifhimni ma nahnib li kien hemm lok li jghaddu flus ghax kienet xi haga ta` bejniethom. Jien ifhimni qalulu li xtaqu jagħmlu hekk, tkellimna x`kienet jekk tagħmel donation u jekk tagħmel bejgh u bazikament id-differenza hija li jekk tagħmel donazzjoni jekk xi darba tigi biex tbiegh hemm certu ammont ta` taxxa, meta jkun bejgh ma jkunx hemm. Jigifieri dik kienet ir-raguni li sar bejgh u mhux donazzjoni*

In-Nutar Falzon sostna li quddiemu ma ssemmewx testmenti. B`li kien se jsir huwa fiehem kollox lill-attrici. L-interess tal-attrici kien illi jekk ikollha xi darba nkwiex mal-konvenut ma tispicċax barra t-triq. Għalhekk il-bejgh kien soggett ghall-uzufrutt tal-attrici. Dan il-fatt iddahhal kemm

fil-prokura kif ukoll fil-kuntratt. Ighid ukoll li l-interess tal-attrici kien illi jkun kollox sew biex huha ma jkollu problemi ma` hutu l-ohrajn.

In-Nutar Falzon kompla jghid illi saret il-prokura ghaliex dak il-hin fl-ufficcju ta` Hat-Attard, ma kellux il-provenjenza tat-titolu tal-attrici u ghalhekk il-kuntratt ma setax isir dakinhar. Li kien ghall-partijiet, il-kuntratt sar propju dakinhar. Il-kuntratt sar l-ghada fl-ufficcju tieghu tal-Belt. Ghall-attrici saret il-prokura favur l-iskrivan tieghu billi l-Belt kelli t-tarag u l-attrici ma setghetx titla` tarag.

In-Nutar Falzon ighid illi l-attrici *qaltli li ilni biex inhallihulu*. Insista li kieku kelli l-icken dubju ma kienx jaghmel il-kuntratt. Li kieku l-hsieb kien li jsir testament mhux kuntratt, l-att kien isir fl-ufficcju ta` Hat-Attard ghax biex jaghmel testament ma kellux bzonn tal-provenjenza.

Fil-kontroezami, in-Nutar Falzon sostna li z-zewg partijiet qablu li jsir kuntratt u li jissejah bejgh ghalkemm fir-realta` kien donazzjoni.

Il-konvenut xehed illi hu kien jaf bit-testment illi l-attrici kienet ghamlet fl-1987. Mhux biss imam ra l-att fejn l-attrici halliet kollox lilu. Fl-2004, l-attrici nkitbet biex tmur l-Imgieret. Il-konvenut ighid hekk –

... fl-2006 qaltli ha naghmel testament, kuntratt biex intijilek ghal kollox, biex intijielek b`kuntratt.

Ghalih dak kien ifisser li l-attrici riedet taghti d-dar lill-konvenut waqt li ghada hajja nkella kieno johdulu d-dar hutu.

Il-konvenut kompla jixhed illi l-attrici baqghet ma marritx l-Imgieret pero` kien hemm zmien fejn kellha tidhol l-ishtar.

Il-kuntratt sar biex il-post idur fuq ismu. Saret stima tal-valor tal-post fl-ammont ta` Lm10,000 mill-Perit Alex Buontempo.

Għand in-Nutar Falzon, l-attrici tkellmet car illi ried taqleb id-dar fuqu bil-patt illi tibqa` fih sakemm tmut. L-attrici tatu Lm500. Minnhom hallas Lm480 lin-Nutar Falzon ghall-kuntratt u Lm20 bqija zammhom hu.

Kompla jixhed illi in segwitu mar il-perit tal-Gvern u stima li l-post kien jiswa aktar minn Lm10,000. Għalhekk sar hlas addizzjonal i-l-attrici tatu hi stess il-flus biex ihallas bihom.

Fil-kontroezami, il-konvenut ighid a fol 143 - *Qalet li trid ittini d-dar wara mewtha* (fol 143). Ikkonferma li huwa ma kien hallas xejn lill-attrici mill-Lm10,000 li ssemmew bhala prezz tal-bejgh.

Doreen Abdilla xehdet illi għamlet zmien twil gara u habiba tal-attrici. Kienet ukoll habiba tal-konvenut. L-attrici kienet miktuba biex tidhol l-Imgieret u riedet taqleb id-dar fuq il-konvenut. Wara li sar il-kuntratt, waslu xi karti mid-Dipartiment tat-Taxxi Interni fejn kienu reklamati taxxa addizzjonal u penali. L-attrici stess tatha l-flus biex il-konvenut imur ihallas.

Ivan Portelli mid-Dipartiment tat-Taxxi Interni pprezzieta tliet dokumenti (Dok CIR1 sa CIR3) –

Dok CIR1 huwa notifika ta` likwidazzjoni datata 1 ta` Ottubru 2007 li ntbagħtet mid-Dipartiment tat-Taxxi Interni lill-attrici bhala venditriċi tal-post. Hemm kienet interpellata thallas taxxa addizzjonal/penali ta` Lm1,450.

Dok CIR2 huwa avviz bid-data tas-6 ta` Dicembru 2007 li ntbaghat mill-istess Dipartiment lill-attrici fejn wara li qies l-oggezzjoni tagħha għal-likwidazzjoni (Dok CIR1) iffissa t-taxxa addizzjonali fl-ammont ta` Lm140 b`dan illi jekk il-hlas isir sat-30 ta` Dicembru 2007, l-ammont dovut kien ikun Lm14.

Dok CIR3 huwa datat 4 ta` Frar 2008 mnejn jirrizulta li l-attrici ma kien baqghalha thallas xejn lid-Dipartument tat-Taxxi Interni wara dak il-kuntratt.

Ikkunsidrat :

III. L-azzjoni attrici

Il-kawzali illi fuqha l-attrici sejset it-talbiet tagħha hija li tallega li l-kunsens tagħha fuq il-prokura tal-11 ta` Dicembru 2006 (li mbagħad intuzat biex sar il-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006) kien ivvizzjat b`qerq u ingann stante li dak li riedet tiffirma għalih kien testament u hija nghatat l-impressjoni li dak li qed tiffirma għalih kien fil-fatt testament, u mhux prokura sabiex ir-residenza tagħha tigi trasferita liul huha l-intimat. Kif ingħad minn din il-Qorti fis-sentenza tagħha tal-31 ta` Jannar 2003 fil-kawza “Azzopardi v. Azzopardi” (PA/PS) – “il-Qorti għandha toqghod fuq il-kawzali u t-talba dedotta u xejn izqed”. Din il-Qorti mela tibda billi teskludi mill-konsiderazzjonijiet tagħha ghall-finu tal-kawzali u tat-talbiet kwalunkwe kwistjoni li mhijiex marbuta magħhom. Qegħda tirreferi ghall-kwistjoni jekk il-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006 kienx simulat inkella le u ciee` kienx deskrift bhala bejgh meta kien intiz mill-partijiet bhala donazzjoni. Din il-materja mhijiex mertu ta` din il-kawza ghax toħrog għal kollo barra mill-parametri tal-azzjoni kif impostathom l-attrici. Kwalsiasi prova li tolqot specifikament dik il-materja sejra tingħata konsiderazzjoni biss jekk tinvesti b`xi mod l-allegat vizzju tal-kunsens tal-attrici – u xejn izqed.

Ikkunsidrat :

IV. Dritt

L-Art. 974 tal-Kap.16 jaqra hekk –

Jekk il-kunsens ikun gie moghti bi zball, jew mehud bi vjolenza, jew b'egħmil doluz, ma jkunx jiswa.

L-Art. 981(1) tal-Kap.16 jaqra hekk –

L-egħmil doluz huwa motiv ta' nullita' tal-ftehim, meta l-inganni magħmulin minn wahda mill-partijiet ikunu tali illi mingħajrhom il-parti l-ohra ma kenitx tikkuntratta.

Fis-sentenza tagħha tat-3 ta` Dicembru 1919 deciza mill-Qorti tal-Appell (Kollez. Vol. XXIV.I.203) fil-kawza “Galea vs Zammit” ingħad hekk –

“I seguenti sono principi cardinali consacrati dalla giurisprudenza intorno al dolo in materia civile :

(1) Il mantenimento dei contratti e' di interesse generale, perche' e' principio d'ordine pubblico e di pubblica economia che i titoli di proprietà sian fermi e stabili : siffata considerazione impone che nella causa d'impugnazione di contratto per vizio di consenso si proceda colla massima circospezione perche' non si abbia ad annullare un atto che dovrebbe rimanere in vigore.

(2) I principi che regolano il dolo si devono applicare con maggior rigore quando trattasi di un atto a titolo gratuito che quando trattasi di un contratto a titolo oneroso (Laurent XI, 127).

(3) *A provare il dolo bastano gli indizi e le congetture, purché siano gravi e concordanti, si da generare la convinzione che la liberalità o il contratto impugnato è stato l'effetto dei raggiri usati dall'altra parte o da terzi"*

Fis-sentenza ta` din il-Qorti tal-31 ta` Jannar 2003 fil-kawza "**Camilleri vs Cachia et**" (**PA/PS**) saret riferenza ghal gurisprudenza –

"(a) *A costituire i raggiri non basterebbe il fatto di un predominio acquistato ed esercitato da una persona sull'altra per indurla al contratto, ma occorre un'elemento specifico costituito dalle false rappresentazioni, dagli artifizi fraudolenti, dallo inganno, usati quale mezzo per raggirare la scarsa intelligenza dell'altro contraente*" – "**Giovanni Farrugia Gay -vs- Emanuele Farrugia Gay**", Prim' Awla, Qorti Civili, 3 ta' Mejju 1921 (Vol. XXIV P II p 578) ;

"(b) *I raggiri usati da uno dei contraente sono stati tali che senza di essi l'altra parte non avrebbe contratto*" - "**Terese Galea -vs- Salvatore Bonnici**" a Vol. X pagna 592. Fi kliem iehor l-ingann irid ikun il-kawza determinanti li ta lok ghal ftehim li ghaqqad in-negozju ("**Alice Cassar Torreggiani -vs- Albert R. Manche**", Appell Civili, 17 ta' Marzu 1958 (Vol. XLII P I p 126) ;

"(c) *Kif stabbilit fis-subinciz (2) ghall-Artikolu 981, id-dolo jew frodi ma huwa qatt prezunt izda jrid jigi pruvat minn min jallegah. Trid allura ssir il-prova li parti wahda uzat "scienter" raggiri fraudolenti u artifizji li kieni gravi* ("**Joseph Mifsud nomine -vs- Paul Tanti**" u "**Josephine mart Francis Galea -vs- Perit Walter Caruana Montaldo**", iz-zewg kawzi decizi rispettivamente fl-4 ta' Frar 1965 u s-16 ta' Dicembru 1970)".

Fis-sentenza "**Galea et vs Caruana Montaldo**" fuq riferita jinghad ukoll illi –

... id-dolo jirnexxi meta ma jhallix il-vittma zmien u hsieb biex jirrezisti, anzi jnehhi minn mohhu l-icken idea li hemm bzonn ta' rezistenza u garanzija iktar minn dik prestata mill-persuna tal kontraent l-iehor u tal-fiducja risposta fiha.

Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-31 ta` Marzu 1967 fil-kawza "**Zammit et vs Farrugia et**" kien precizat illi –

Biex azzjoni simili tirnexxi jrid qabel xejn jigi ppruvat li kien hemm dolo da parti ta' wiehed mill-kontendenti. Il-prova tad-dolo, il-ligi tghid espressament, trid issir minn min jallegah, u l-intenzjoni li tqarraq hi essenziali ghax id-dritt modern ma jammettix dolo oggettiv 'in re ipsa' hi espressa fil-kliem tal-artikolu 1024 tal-Kodici Civili, 'inganni maghmulin minn wahda mill-partijiet.' Illi fit-test Taljan ta' l-artikolu u 687 tal-Ordinanza Nru. VII tal-1868 kienu "raggiri usati da uno dei contraenti."

Fis-sentenza ta` din il-Qorti (**PA/DS**) tas-6 ta` Dicembre 2002 fil-kawza "**Busuttil et vs Taliana**", inghad illi d-dolo jikkonsisti fir-rieda hazina ta' wiehed mill-kontraenti li topera permezz ta' qerq.

Fis-sentenza tagħha tal-20 ta` Marzu 2003 fil-kawza "**Aquilina et vs Ellul**" (**PA/TM**) u fis-sentenza tagħha tat-28 ta` Lulju 2004 fil-kawza "**Portelli et vs Felice**" (**PA/JRM**), din il-Qorti elenkat l-erba` elementi li huma mehtiega sabiex il-qerq jivvizzja l-kunsens –

- a) illi jithaddmu mezzi jew atti qarrieqa, u allura l-intenzjoni li parti tqarraq bil-parti l-ohra ;
- b) illi l-atti jkunu fihom infushom gravi ;
- c) illi jkunu determinanti biex isir il-kuntratt ;

d) illi l-kerq ikun sehh bil-partecipazzjoni, attiva jew passiva, tal- parti l-ohra.

Il-Laurent fil-Vol.XV. pag.463, para.524 tal-*Principi di Diritto Civile* ighid hekk –

Ogni vizio del consenso e` individuale e deve essere valutato sal punto di vista della persona che contratta. Il magistrato deve mettersi al posto di quella per determinare l'influenza che i fraudolenti raggiri hanno potuto esercitare sull'animo di lui.

Ikkunsidrat :

V. L-ewwel eccezzjoni

L-ewwel eccezzjoni giet superata bil-kjamata fil-kawza ta` Mark Briffa li kienet rikjeta mill-attrici, u akkolta minn din il-Qorti fl-udjenza tas-16 ta` Settembru 2011, anke ghaliex il-konvenut ma baqax jopponi t-talba tal-attrici.

Ghalhekk qegħda tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ta` din l-eccezzjoni.

Ikkunsidrat :

VI. It-tieni eccezzjoni

Il-konvenut qiegħed jippretendi illi z-zewg talbiet attrici kellhom ikunu preceduti minn dikjarazzjoni gudizzjarja tan-nullita` tal-prokura. Ghalhekk, skond il-konvenut, mankanti dik it-talba partikolari, it-talbiet attrici kif dedotti huma insostenibbli

Din il-Qorti m`ghandhiex tal-istess fehma bhall-konvenut.

Bl-istanza tagħha, l-attrici qegħda tallega li l-prokura DOK B, li mbagħad wasslet biex sar il-kuntratt DOK C, kienet nulla ghaliex il-kunsens tagħha kien ivvizzjat b`qerq, ingann u frodi. Skond l-attrici, hija garrbet ingann darbejn u cioe` l-ewwel bil-prokura mbagħad bil-kuntratt ghaliex hija qatt ma riedet li jsir kuntratt fejn il-fond propjeta` tagħha 18, Sqaq l-Ajkla, Marsa, jigi trasferit lill-konvenut li jigi huha.

Din il-Qorti tghid illi l-kunsens huwa element essenzjali ghall-esistenza tal-att. Kwindi meta jirrizulta ppruvat illi l-kunsens kien ivvizzjat, dak igib in-nullita` **assoluta** tal-att mhux semplice annullabilita`. (ara – Prim` Awla tal-Qorti Civili – “**Frendo noe vs Chetcuti et**” – 15 ta` Jannar 1952 u Prim` Awla tal-Qorti Civili – “**Sciberras vs Zimmermann Barbaro**” – 13 ta` Frar 1946).

Ladarba hekk hu, u cioe` ladarba n-nullita` hija assoluta *ope legis*, kien bizżejjed ghall-attrici li titlob dikjarazzjoni gudizzjarja li l-kunsens tagħha kien ivvizzjat, minghajr il-htiega li titlob ukoll dikjarazzjoni gudizzjarja tan-nullita` tal-att.

Għalhekk it-tieni eccezzjoni qegħda tkun respinta wkoll.

Ikkunsidrat :

VII. **Mertu**

Kien kompitu difficli ghal din il-Qorti li tasal ghal decizjoni fil-kawza tal-lum. Waqt l-iter tal-kawza, li din il-Qorti kellha l-opportunita` li tisma` hi mill-bidu sal-ahhar, irrizultaw divergenzi fil-verzjonijiet tal-partijiet dwar il-grajjiet li sehhew qabel u wara li sar il-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006. Hija l-fehma ta` din il-Qorti illi sabiex jigu determinati t-talbiet tal-attrici, abbazi tal-kawzali li pproponiet, dawk tassep rilevanti huma l-grajjiet li pprecedew il-kuntratt tat-12 ta` Dicembru 2006. Wara li sar dak il-kuntratt, sehhew diversi grajjiet, li ghalkemm *jista`* jkollhom *bearing* fuq l-imgieba tal-partijiet, ma jincidux fuq il-pern tal-kwistjoni ta` bejniethom, u cioe` kenitx l-attrici l-vittima ta` raggiri jew qerq iehor li wassalha biex kontra l-volonta` tagħha tiffirma l-ewwel il-prokura u mbagħad il-kuntratt li permezz tieghu il-fond 18, Sqaq l-Ajkla, Marsa, kien trasferit a favur tal-konvenut.

Qabel ma tghaddi biex tesprimi ruhha, din il-Qorti trid tghid illi fis-sentenza tagħha tal-24 ta` Marzu 2004 fil-kawza **'Xuereb vs Gauci et'** il-Qorti tal-Appell Inferjuri qalet hekk –

Huwa pacifiku f'materja ta' konfliett ta' versjonijiet illi l-Qorti kellha tkun gwidata minn zewg principji fl-evalwazzjoni tal-provi quddiemha :

1. *Li tagħraf tislet minn dawn il-provi korrobazzjoni li tista' tikkonforta xi wahda miz-zewg verzjonijiet bhala li tkun aktar kredibbli u attendibbli minn ohra ; u*
2. *Fin-nuqqas, li tigi applikata l-massima “actore non probante reus absolvitur” ...*

Tal-istess portata kienet id-decizjoni ta` din il-Qorti **(PA/TM)** tat-30 ta` Ottubru 2003 fil-kawza **“Bugeja vs Meilak”** fejn ingħad hekk –

Jinsab ravvisat fid-decizjoni fl-ismijiet “Farrugia vs Farrugia”, deciza minn din il-Qorti fl-24 ta’ Novembru, 1966, li -

“il-konflikt fil-provi huwa haga li I-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti għaliha. Il-Qorti għandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg versjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita’ u specjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, għandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f’kawzi civili, huma generalment sufficjenti għall-konvċiment tal-gudikant”.

Fil-kamp civili għal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijet forniti lili, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta’ azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-preponderanza tal-provi, generalment bastanti għall-konvċiment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan għad-differenza ta’ dak li jaapplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta mingħajr ma thall-dubju ragjonevoli.

Kif kompla jingħad fl-imsemmija kawza “Farrugia vs Farrugia” –

“mhux kwalunkwe tip ta’ konflikt għandu jħalli lill-Qorti f’dak l-istat ta’ perplessita’ li minhabba fih ma tkunx tista’ tiddeciedi b’kuxjenza kwieta u jkollha taqa’ fuq ir-regola ta’ in dubio pro reo”.

(ara wkoll – “**Ciantar vs Curmi noe**” – PA/PS – deciza fit-28 ta` April 2003 u “**Kmandant tal-Forzi Armati ta’ Malta vs Difesa**” - PA/PS - deciza fit-28 ta` Mejju 2003).

Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri tas-17 ta` Marzu 2003 fil-kawza “**Camilleri vs Borg**”, kienu citati l-insenjamenti tal-Qorti tal-Appell (Sede Kummerc) tal-25

ta` Frar 1952 fil-kawza "**Zammit vs Petrococchino**" u tal-Qorti tal-Appell (Sede Civili) tal-5 ta` Marzu 1986 fil-kawza "Vassallo vs Pace" fejn kien inghad illi "*I-gudikant, fil-kamp civili, għandu jiddeċiedi fuq il-provi li jkollu quddiemu, meta dawn jinducu fih dik ic-certezza morali li kull tribunal għandu jfittex, u mhux fuq semplicej possibilitajiet, imma dik ic-certezza morali hija bizznejed, bhala li hija bazata fuq il-preponderanza tal-probabilitajiet*".

Fil-premessi, l-attrici tallega li l-kunsens tagħha kien ivvizzjat billi ttieħed b`qerq u b`ingann. Ghalkemm ipprezentat il-kawza kontra l-konvenut, l-attrici ma tghidx fil-premessi illi kien il-konvenut li agixxa b`ingann fil-konfront tagħha. Issemmi l-prokura li rrizulta li ffirmat a favur ta` Mark Briffa, u bhal donnu timplika li Mark Briffa kien kompartecipi fil-qerq li tallega li garrbet. Pero` meta pprezentat il-kawza, l-attrici halliet lil Mark Briffa barra. Kien biss in vista tal-ewwel eccezzjoni tal-konvenut illi l-attrici talbet il-kjamata fil-kawza ta` Mark Briffa. Għal din il-Qorti, dawn mħumiex naqriet izda fatti ta` sostanza li jolqtu lill-gudikant mad-daqqa t`ghajn u huma ndikattivi mill-bidu nett ta` incertezza fit-tehid tal-azzjoni da parti tal-attrici.

Qegħda tagħmel enfasi fuq dawn il-fatti ghaliex jinkombi fuq l-attrici l-oneru tal-prova li hija kienet il-vittima ta` dolo da parti ta` xi wieħed mill-kontendenti fil-kawza. Issa fil-kawza tal-lum, il-parti avversarja ghall-attrici fil-bidu kien il-konvenut imbagħad zdied mieghu il-kjamat fil-kawza. Din il-Qorti sejra tagħmel analizi tal-imgieba ta` dawn it-tnejn fil-konfront tal-attrici, u tal-provi li gabet l-attrici kontra tagħhom it-tnejn. Sejra tibda mill-kjamat fil-kawza.

Irrizulta li Mark Briffa kien is-segretarju tan-Nutar Pierre Falzon. Fil-vicenda mertu ta` din il-kawza, ir-rwol tieghu kien limitat u cirkoskrift. La kien prezenti fl-ufficċju tan-Nutar Falzon go H`Attard meta saret il-prokura fil-11

ta` Dicembru 2006. U lanqas jidher li kien fl-ufficcju tal-istess Nutar tal-Belt fit-12 ta` Dicembru 2006 meta attwalment il-konvenut iffirma l-kuntratt. Iffirmax il-kuntratt fl-istess waqt illi ffirma l-konvenut ma jirrizultax kjarament mill-provi akkwiziti, pero` dan huwa dettall mmaterjali fil-kuntest tan-natura tal-azzjoni tal-lum. Jibqa` l-fatt li Mark Briffa ffirma l-kuntratt bhala venditur bis-sahha tal-prokura li kienet saret mill-attrici fil-gurnata ta` qabel. Mark Briffa ma pprezentax risposta guramentata. U lanqas issejjah bhala xhud mill-attrici jew mill-konvenut. Huwa evidenti li Mark Briffa kelli r-rwol li litteralment “*isodd it-toqob*”. Ghal din il-Qorti kien rwol infelici *per dire il meno* u diskutibbli ghall-ahhar l-aktar ghaliex kien impjegat fl-ufficcju ta` nutar pubbliku li huwa ufficial pubbliku. Il-fatt pero` li Mark Briffa accetta li haddiehor ighaddi kollox minn fuqu qisu hu ma jghodd xejn bir-rwol tieghu jkun dak illi jghid “*yes sir*” ma jfissirx illi b`hekk saret il-prova ta` dolo da parti tieghu fil-konfront tal-attrici. Dan qiegħed jingħad ghaliex ma rrizultax li l-attrici kien taf jew qatt iltaqghet ma` Mark Briffa jew bil-maqlub. Kif lanqas ma rrizulta li Mark Briffa kiseb xi vantagg minn din il-kwistjoni kollha. Seta` kien imprevidenti, jew seta` kien “*qasba tixxejjer mar-rih*” pero` f`mohh dan il-gudikant, Mark Briffa ma giex ippruvat li bl-agħir tieghu ried jingħanna lill-attrici meta mqar kien prezenti meta saret il-prokura.

Għal din il-Qorti għalhekk ma hemmx il-prova tad-dolo da parti tal-kjamat fil-kawza.

Mill-mod kif impostat l-azzjoni, jidher illi l-attrici riedet tolqot lill-konvenut aktar milli lill-kjamat fil-kawza. Għalhekk sejra tghaddi issa biex tqis il-posizzjoni tal-konvenut. Fil-konfront tieghu, kien jinkombi lill-attrici l-obbligu tal-prova illi l-konvenut ried iqarraq biha. Centrali fil-premessi tal-azzjoni attrici, li ssib risonanza fl-affidavit tagħha, hija l-allegazzjoni li dakħinhar tal-11 ta` Dicembru 2006, l-attrici la riedet tagħmel prokura u wisq riedet tagħmel kuntratt li bis-sahha tieghu l-post 18, Sqaq l-Ajkla, Marsa, idur għal isem il-konvenut. Li riedet kien illi jsir testament. Anke jekk illum l-attrici hija misjura fl-eta`, kif

seta` jigi kostatat anke *de visu*, din l-allegazzjoni hija bogħod mis-sewwa tal-fatti kif irrizultaw lil din il-Qorti.

Mhuwiex kontestat illi fl-2004 l-attrici kienet inkibet biex tingabar l-Imgieret. Dak irrizulta li kien iz-zmien meta l-konvenut beda jiġi għal kollex mal-attrici oħtu wara li gie lura mill-Ingilterra fejn kienet ir-residenza ordinarja tieghu. Wara l-2004, l-attrici u l-konvenut kienet kien bil-kumpannija ta` xulxin u jidher li dak iz-zmien il-konvenut kien il-favorit ta` l-attrici minn fost hutha, ghaliex anke jekk jidher li kien idur fuq oħtu għas-sostentament u l-kapricci tieghu, jidher illi fi l-attrici kienet issib wens. Huwa evidenti illi matul l-2006, aktar milli mera speranza, kienet qiegħda toqrob lejn ir-realta` l-possibilita` li l-attrici tmur fil-fatt l-Imgieret. Mhuwiex car x`kien li xpruna lill-partijiet biex imorru għand in-Nutar Falzon fil-11 ta` Dicembru 2006. Li din il-Qorti hija konvinta huwa illi l-attrici ma marrixt għand in-Nutar biex tagħmel testament li jiffavorixxi lill-konvenut fis-sens illi jgawdi d-dar b`hutu l-ohra ma jagħtuhx problemi. Għal din il-Qorti, mhux hekk kien il-kaz. U ta` dan il-prova regina mhijiex jekk temminx naħha jew ohra, jew thossex addirittura għal naħha jew ohra. Il-prova hija dokument li jixhed stat ta` fatt u ta` dritt u li jwaqqa` għal kollex il-verzjoni tal-attrici.

Din il-Qorti qiegħda tirreferi għat-testment li l-attrici kienet għamlet fit-3 ta` Settembru 1987 fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Bugeja fejn innominat bhala eredi universali u padrun assolut ta` *gidha kollha, prezent u futur, mobili u immobili, lil huha Giovanni sive` Vanni Agius, u dana biss jekk huwa jibqaq` guvni*. Jekk l-imsemmi Giovanni sive` Vanni Agius jizzewweg, it-testatrici trid u tordna li huwa ma jibqax uniku eredi universali tagħha, imma fil-kaz li jizzewweg it-testatrici tinnomina u tistitwixxi eredi universali u padruni assoluti ta` *gidha kollha, prezent u futur, mobili u immobili, lil hutha, Emanuel, Annie mart George Zammit, Carmelo, Spiridione, Alfred kif ukoll lill-imsemmi Giovanni sive` Vanni, fi kwoti ndaqs bejniethom bis-sostituzzjoni volgari*

ghal uliedhom u in mankanza ta` dawn bid-dritt ta` l-akkrexximent bejniethom.

Mela ghal wara mewtha l-attrici kienet diga` pprovdiet, kwazi ghoxrin (20) sena qabel, inkluz fejn jidhol l-attur. Li allura jfisser li sabiex tiehu hsieb lill-konvenut, ma kellhiex ghalfejn fl-2006 taghmel testament li jiffavorixxi lill-konvenut, ghaliex kwazi ghoxrin (20) sena qabel kienet diga` ghamlet testament fejn kienet hasbet u hasbet tajjeb hafna fil-konvenut minghajr il-htiega li taghmel testament iehor fejn il-konvenut ikun ahjar milli diga` kien. Ghal din il-Qorti, propju ma huwa la kredibbli u lanqas verosimili illi fil-11 ta` Dicembru 2006, l-attrici riedet taghmel testament. Il-fatti jikkontrastaw dak illi tghid. Dan apparti li hemm ix-xiehda attendibbli tan-Nutar Falzon meta jghid illi li kieku tassew kien illi fil-11 ta` Dicembru 2006, l-attrici riedet taghmel testament, ma kien ikun hemm l-ebda htiega li ssir prokura ghaliex it-testment seta` sar dak il-hin u mhux isir l-ghada.

Meqjus l-assjem tal-provi, tnisslet f`din il-Qorti ic-certezza morali illi dak li riedet l-attrici kien illi tahseb ghall-konvenut matul hajjitha fil-kaz li tmur l-Imgieret sabiex hadd minn hutha l-ohra ma jkollu c-cans illi "joqsmos" u fl-istess waqt bla ma hi tispicca bla titolu kemm jekk tispicca ma tidrax l-Imgieret jew inkella titlewwem mal-konvenut. F`dan il-kuntest, ix-xiehda tan-Nutar Falzon hija kredibbli. Mhuwiex il-komplitu ta` din il-qorti illi tghid jekk ottemperax ruhu mal-obbligi tieghu bhala ufficial pubbliku meta ppropona li minflok kuntratt ta` donazzjoni jsir kuntratt ta` bejgh. Dik materja li tista` tkun il-mertu ta` kawza ohra, pero` mhux ta` din il-kawza, fil-parametri delineati mill-attrici. Jigi pero` fl-istess waqt rilevat illi l-intenzjoni tal-attrici kienet illi tghaddi l-post lill-konvenut qabel ma tmur l-Imgieret b`dan illi jkollha mohha mistrieh minn titolu jekk jinqala` l-ghawg. U hekk sar. Id-dritt tal-uzufrutt tal-attrici mhux biss kienet mhares fil-kuntratt izda sahansitra fil-wording tal-prokura. Dak kien l-interess tal-attrici. U hekk sar.

Huwa propju ghalhekk illi din il-Qorti hija sodisfatta li ma hemmx il-prova ta` ingann kommess fil-konfront tal-attrici.

Huwa minnu li fid-9 ta` Jannar 2008 l-attrici rega` ghamlet testament iehor, din id-darba fl-atti tan-Nutar Nicholas Briffa, li d-dettalji tieghu baqghu njozi, ghaliex hadd mill-partijiet ma talabhom. Jidher ukoll li l-attrici ghamlet dak it-testment wara li kienet rikoverata l-isptar u wara li marret lura d-dar u sabet is-serratura mibdula (ara x-xiehda ta` Maria Camilleri). Eppure huwa veru wkoll illi l-irwiefen nqalghu lejn l-ahhar tal-2008 meta Carmelo hu attrici u l-konvenut ircieva l-ittra tal-avukat tal-konvenut.

Decide

Għar-ragunijiet kollha premessi, din il-Qorti qegħda taqta` u tiddeciedi din il-kawza billi –

Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel eccezzjoni.

Tichad it-tieni eccezzjoni.

Tilqa` r-raba` eccezzjoni.

Tichad it-talbiet attrici.

Tordna lill-attrici sabiex thallas l-ispejjez ta` din il-kawza, hliel ghall-ispejjez relativi għat-tielet eccezzjoni illi, skond is-sentenza tagħha tas-16 ta` Settembru 2011, għandhom jibqghu a kariku tal-konvenut wahdu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----